

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2023

Citation for published version (APA):

Cobben, L., & Huijgen, T. (2024). *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2023*. (pp. 1-12). ROA. ROA Fact Sheets No. 010 <https://doi.org/10.26481/umarof.2024010>

Document status and date:

Published: 23/10/2024

DOI:

[10.26481/umarof.2024010](https://doi.org/10.26481/umarof.2024010)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Document license:

Free access - publisher

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2023

Luc Cobben
Timo Huijgen

ROA Factsheet

ROA-F-2024/10

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA
Research Centre For Education and the Labour Market | ROA

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2023

Transitie van school naar werk

Intredewerkloosheid in 2023, na afronding van mbo- of hbo-opleiding in schooljaar 2021-2022

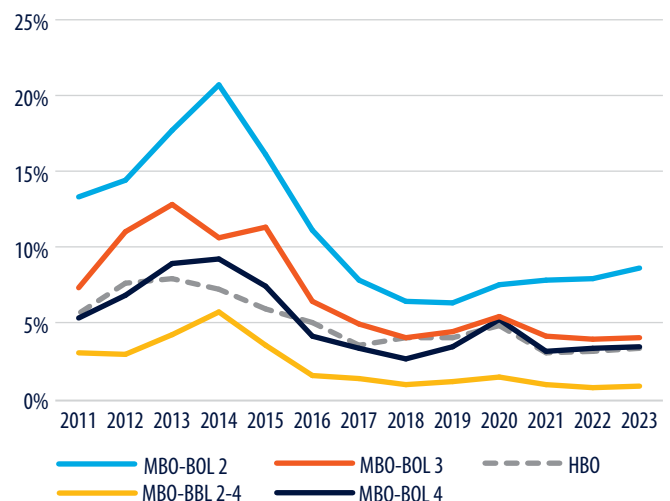
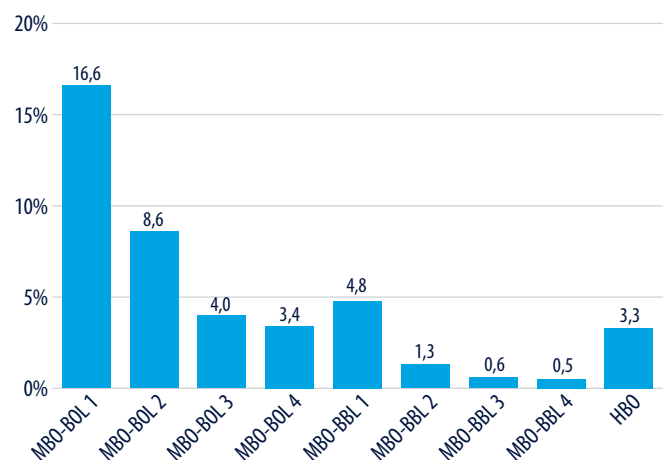
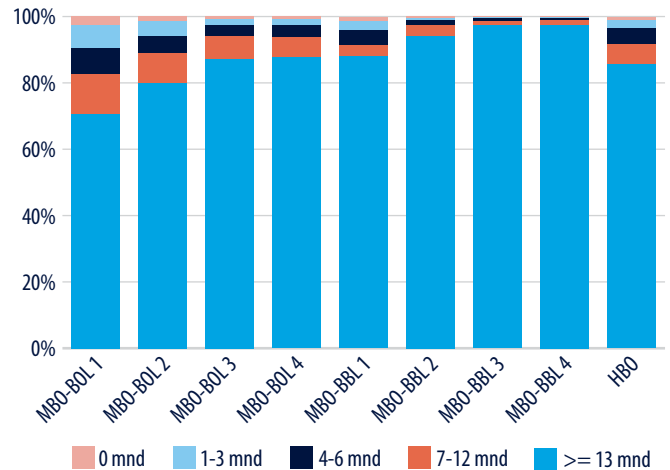
Gemiddeld genomen heeft 88% van de mbo- en hbo-afgestudeerden van het schooljaar 2021-2022 direct na afstuderen een baan. Dit percentage is gelijk aan één jaar eerder en hoger dan de afstudeercohorten 2019-2020 en 2018-2019 (respectievelijk 83% en 86%). Afgestudeerden van mbo-bbl vinden het vaakst een baan waarmee ze direct kunnen starten. Gediplomeerden van mbo-bol 1 zoeken gemiddeld het langst een baan; 18% is 3 maanden na afstuderen nog werkloos. Wanneer we de opleidingssectoren vergelijken valt op dat de afgestudeerden in de richting gezondheidszorg relatief vaak werkzaam zijn; economie-geplomeerden zitten het vaakst zonder werk (zie Tabel 3 in de bijlagen).

Werkloosheid onder mbo- en hbo-geplomeerden in najaar 2023

In het najaar van 2023, ongeveer één tot anderhalf jaar na diplomering, is 3,2% van het afstudeercohort van het mbo en hbo werkloos. Dit percentage is vrijwel gelijk aan één en twee jaar eerdere cohorten. Afgestudeerden van mbo-bbl opleidingen zijn het minst vaak werkloos, mbo-bol gediplomeerden het vaakst. Tussen beide mbo-varianten in vinden we afgestudeerden met een hbo-diploma; 3,3% van hen is een jaar na diplomering werkloos.

Trends in werkloosheid onder mbo- en hbo-geplomeerden tussen 2011-2023

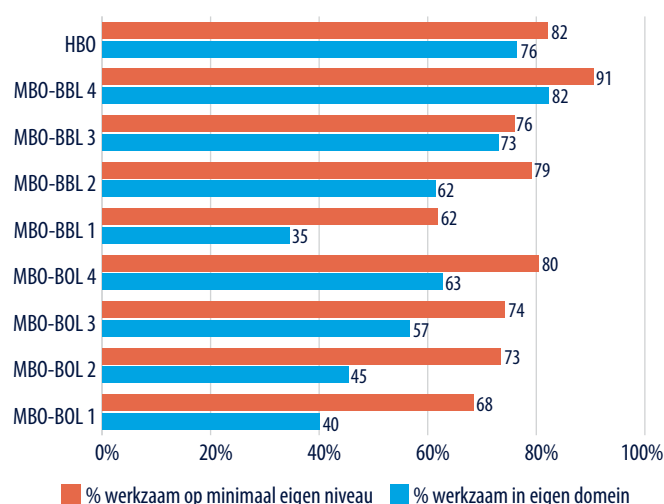
De trends in werkloosheidspercentages zetten zich grotendeels voort. De grootste verandering ten opzicht van 2022 is te zien voor mbo-bol 2-4; het werkloosheidspercentage groeit van 7,9% naar 8,6%. Sinds 2019 is voor deze groep afgestudeerden een toename in de werkloosheidspercentages te zien. Voor de overige opleidingen is de verandering in de laatste jaren minimaal. Nog altijd hebben gediplomeerden van mbo-bbl 2-4 duidelijk het vaakst een baan één jaar na afstuderen.

Kwaliteit van gevonden werk van mbo- en hbo-gediplomeerden in 2022

Aansluiting tussen opleiding en werk

In totaal is 80% van de afgestudeerden van het mbo en hbo in 2021-2022 werkzaam op minimaal het eigen niveau. Daarnaast is 69% werkzaam in het eigen domein. Deze percentages zijn gelijk aan het afstudeercohort 2020-2021 één jaar eerder. Wederom zijn de gediplomeerden van hogere mbo-niveaus vaker werkzaam op minimaal het eigen niveau en in het eigen domein. Na mbo-bbl 4 zijn hbo-gediplomeerden het vaakst werkzaam binnen de gevolgde richting en op het gevolgde niveau.

Gemiddeld bruto uurloon van mbo- en hbo-gediplomeerden in 2023

Met 17,10 euro is het gemiddelde uurloon anderhalf jaar na afstuderen hoger dan een jaar eerder, toen dit 16,60 euro bedroeg. Gediplomeerden van mbo-bol én mbo-bbl gingen meer dan één euro vooruit, terwijl voor hbo-afgestudeerden een daling van bijna vijftig eurocent waar te nemen is. Hbo-gediplomeerden verdienen gemiddeld nog altijd het meest van de getoonde opleidingssectoren, gevolgd door mbo-bbl 4 en 3.

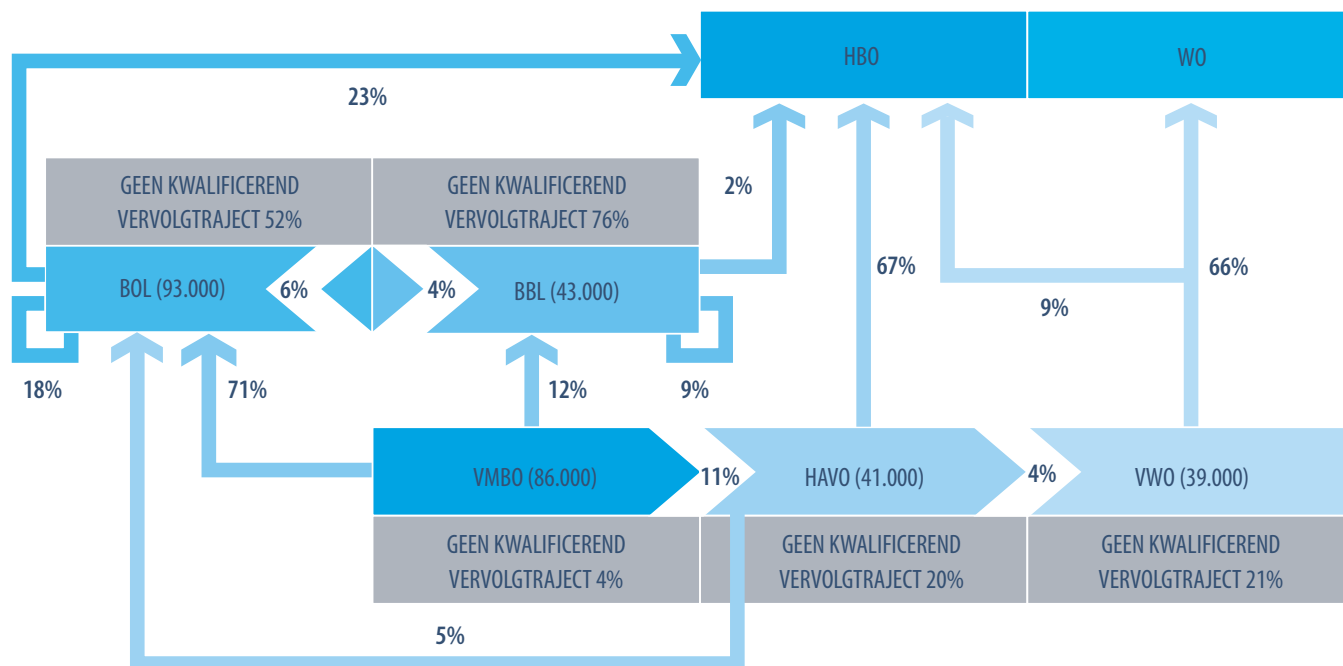
	Gemiddeld bruto uurloon
MBO-BOL 1	€ 12,50
MBO-BOL 2	€ 12,30
MBO-BOL 3	€ 14,10
MBO-BOL 4	€ 14,80
MBO-BBL 1	€ 12,40
MBO-BBL 2	€ 15,60
MBO-BBL 3	€ 17,30
MBO-BBL 4	€ 19,30
HBO	€ 19,60

Tevredenheid met werk van mbo- en hbo-gediplomeerden in 2023

Met uitzondering van mbo-bbl 1 zijn mbo-bbl afgestudeerden het meest tevreden over hun huidige functie. Ook zijn ze tevredener over hun carrièreperspectieven dan mbo-bol gediplomeerden, al zijn schoolverlaters van het hbo met 69% hierover het positiefst. Vergeleken met het afstudeercohort 2020-2021 zijn gediplomeerden van mbo-bol ietwat minder tevreden met hun huidige functie. Wat betreft de carrièreperspectieven is er ten opzichte van één jaar eerder niet veel veranderd.

	Tevredenheid met functie	Goede carrièreperspectieven
MBO-BOL 1	66%	42%
MBO-BOL 2	78%	52%
MBO-BOL 3	81%	55%
MBO-BOL 4	82%	55%
MBO-BBL 1	77%	46%
MBO-BBL 2	85%	60%
MBO-BBL 3	85%	61%
MBO-BBL 4	85%	60%
HBO	73%	69%

Vervolgonderwijs

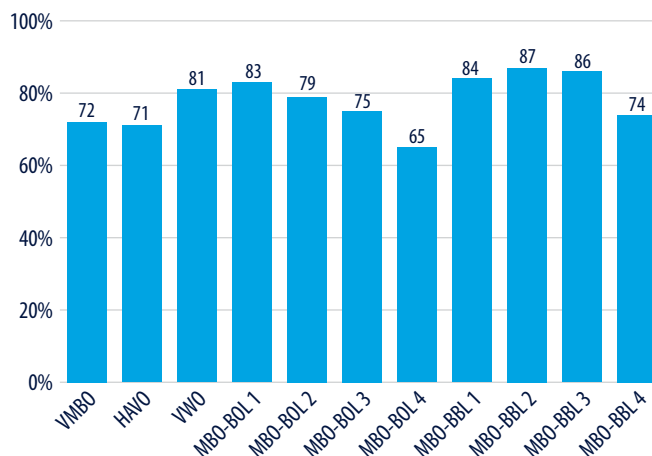
Kwalificerende vervolgtrajecten van vmbo-, havo-, vwo- en mbo-gediplomeerden

Vergeleken met één jaar eerder is er weinig veranderd in de vervolgkeuzes van vmbo-gediplomeerden. Havo-studenten kiezen echter minder vaak voor een vervolgstudie op het vwo of hbo en vaker voor mbo-bol dan één jaar eerder. Bovendien is er voor 20% geen kwalificerend vervolgtraject waar te nemen, tegenover 18% voor het cohort één jaar eerder. Mogelijk kiezen de afgestudeerden vaker voor een opleiding in het buitenland, de arbeidsmarkt of een tussen-

jaar. Op het vwo is een vergelijkbare ontwikkeling te zien, echter is de stijging groter; voor het vorige afstudeercohort had 14% geen kwalificerend vervolgtraject, in 2023 was dat voor het cohort 2021-2022 maar liefst 21%. Deze toename gaat voornamelijk ten koste van de instroom in het wo; in plaats van 74% in 2022 is in 2023 66% van de afgestudeerden van één jaar eerder ingeschreven op een universiteit. Voor het hbo is er een terugval van 10% naar 9% waar te nemen. De vervolgstappen van afgestudeerden van mbo-bol en mbo-bbl zijn stabiel in de laatste jaren. >>

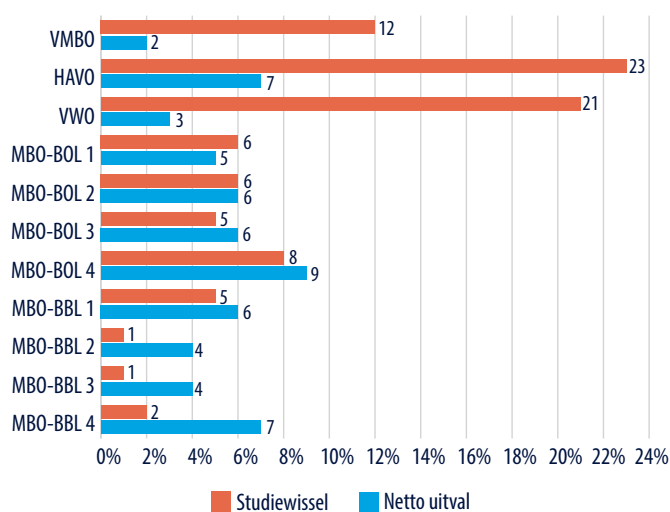
Aansluiting tussen afgeronde en vervolgopleiding in 2023

In totaal is 74% van de gediplomeerden van schooljaar 2021-2022 tevreden met de aansluiting tussen hun afgeronde en nieuwe opleiding. Vooral voor mbo-bbl is dit het geval; 84% is tevreden, tegenover 72% van de mbo-bol gediplomeerden. In het secundair onderwijs liggen de percentages, met uitzondering van het vwo, lager dan op het mbo. Ten opzichte van één jaar eerder zijn vooral de vmbo-, havo- en mbo-bbl gediplomeerden iets vaker tevreden over de aansluiting. Bij afgestudeerden van het vwo en, in mindere mate, mbo-bol liep de tevredenheid terug.

Netto uitval en studiewisselaars in 2022-2023

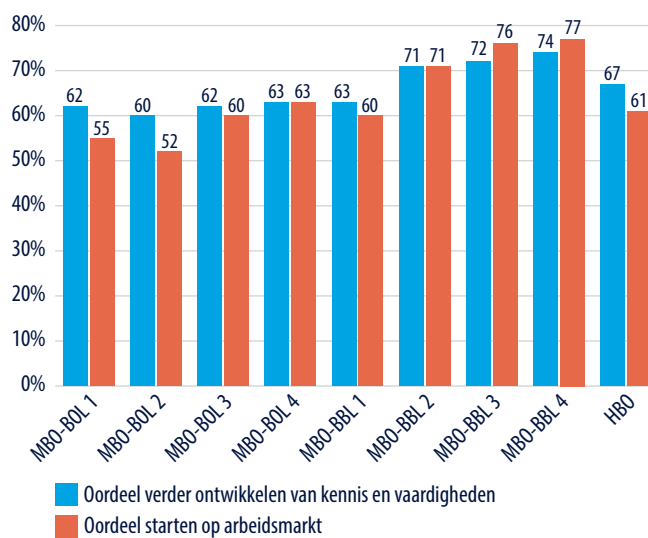
Anderhalf jaar na afstuderen is 13% van de gediplomeerden uit het secundair en middelbaar beroepsonderwijs gewisseld van opleiding. Bij 4% is netto uitval waar te nemen. Studiewissel komt daarmee iets vaker voor dan in het afstudeercohort van één jaar eerder, qua uitval is het aandeel ongewijzigd. Met name gediplomeerden uit het secundair onderwijs wisselen vaak van opleiding; meer dan één op de vijf havo- en vwo-afgestudeerden wisselt in het volgende schooljaar. Netto uitval komt het vaakst voor bij havo- en mbo-bol gediplomeerden. Ook bij afgestudeerden van mbo-bbl is de uitval met 7% hoger dan één jaar eerder toen dit nog 5% was. Vooral gediplomeerden van de sector economie wisselen relatief vaak van studie (zie Tabel 2 in de bijlagen).

Tevredenheid van gediplomeerden met afgeronde opleiding in 2023

Vorbereiding op arbeidsmarkt en verder leren (oordeel gediplomeerden)

In totaal vindt 63% van de gediplomeerden dat hun afgeronde opleiding zowel een goede basis bood om te starten op de arbeidsmarkt als ook een goede voorbereiding gaf voor het ontwikkelen van kennis en vaardigheden. Beide percentages zijn identiek aan het afstudeercohort één jaar eerder. Ook de verschillen tussen de opleidingen zijn vrij constant. De tevredenheid van de afgestudeerden met de afgeronde opleiding is daarmee vrij constant over de laatste drie cohorten.

Tevredenheid van gediplomeerden met studiekeuze en niveau opleiding achteraf gezien

Net als het cohort één jaar eerder geeft 72% van de gediplomeerden aan dat ze, mochten ze opnieuw voor de keuze staan, wederom dezelfde opleiding zouden kiezen. Slechts 40% is echter van mening dat de opleiding uitdagend was qua niveau, tegenover 38% één jaar eerder. Er is geen opleidingsniveau waar er in 2023 minder afgestudeerden opnieuw de opleiding zouden kiezen of de opleiding uitdagend vonden, vergeleken met 2022. Ten opzichte van de andere richtingen zouden afgestudeerden economie minder vaak dezelfde opleiding opnieuw kiezen (zie Tabel 1 in de bijlagen).

	Opnieuw opleiding kiezen	Opleiding was uitdagend qua niveau
VMBO	69%	37%
MBO-BOL 1	64%	42%
MBO-BOL 2	61%	35%
MBO-BOL 3	66%	44%
MBO-BOL 4	72%	38%
MBO-BBL 1	68%	49%
MBO-BBL 2	72%	43%
MBO-BBL 3	78%	49%
MBO-BBL 4	79%	49%
HBO	80%	

Bijlagen

Tabel 1. Algemeen

		Oordeel over opleiding: verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden %	Oordeel over opleiding: starten op arbeidsmarkt %	Opnieuw opleiding kiezen %	Opleiding was uitdagend qua niveau %
VMBO		58		69	37
VMBO Naar leerweg	Theoretisch	57		72	34
	Gemengd	58		70	42
	Kaderberoepsgericht	58		69	38
	Basisberoepsgericht	59		60	38
VMBO naar sector	Landbouw	54		65	39
	Techniek	66		73	46
	Economie	61		62	38
	Gezondheidszorg	57		66	37
	Intersectoraal	53		63	34
MBO Totaal		65	64	71	42
BOL Totaal		62	60	68	39
MBO-BOL 1		62	55	64	42
MBO-BOL 2		60	52	61	35
MBO-BOL 2	Landbouw	54	43	62	36
	Techniek	61	52	63	36
	Economie	62	55	61	33
	Gezondheidszorg	60	52	60	37
MBO-BOL 3		62	60	66	44
MBO-BOL 3	Landbouw	57	50	63	39
	Techniek	62	63	70	48
	Economie	63	57	65	41
	Gezondheidszorg	62	63	65	46
	Gedrag en maatschappij	66	79	80	58
MBO-BOL 4		63	63	72	38
MBO-BOL 4	Landbouw	62	59	69	43
	Techniek	64	63	72	42
	Economie	60	54	66	32
	Gezondheidszorg	67	72	75	46
	Gedrag en maatschappij	64	69	77	36
BBL Totaal		72	74	76	48
MBO-BBL 1		63	60	68	49
MBO-BBL 2		71	71	72	43
MBO-BBL 2	Landbouw	63	61	68	52
	Techniek	69	70	72	44
	Economie	71	68	69	38
	Gezondheidszorg	78	77	74	46

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2023

Tabel 1. Algemeen (vervolg)

		Oordeel over opleiding: verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden	Oordeel over opleiding: starten op arbeidsmarkt	Opnieuw opleiding kiezen	Opleiding was uitdagend qua niveau
		%	%	%	%
MBO-BBL 3		72	76	78	49
MBO-BBL 3	Landbouw	72	72	81	49
	Techniek	68	75	81	47
	Economie	66	66	71	38
	Gezondheidszorg	79	83	77	56
	Gedrag en maatschappij	81	88	82	56
MBO-BBL 4		74	77	79	49
MBO-BBL 4	Landbouw	78	78	86	63
	Techniek	74	76	80	55
	Economie	68	65	76	41
	Gezondheidszorg	76	82	79	50
	Gedrag en maatschappij	73	76	81	47
HBO		67	61	80	
HBO	Landbouw	75	67	81	
	Onderwijs	62	75	89	
	Techniek	71	64	84	
	Economie	65	58	75	
	Gezondheidszorg	69	67	84	
	Gedrag en maatschappij	67	60	81	
	Taal en cultuur	59	27	80	
totaal		63	63	72	40

* Antwoordcategorie 4 of 5 op een schaal van 1 (helemaal niet) tot en met 5 (in sterke mate)

Tabel 2. Vervolgonderwijs

Opleidingssector		Aansluiting afgesloten opleiding en vervolgopleiding goed/redelijk %	Netto uitval %	Gestopt en studie gewisseld %
HAVO/VWO Totaal		76	5	22
HAVO		71	7	23
VWO		81	3	21
VMBO		72	2	12
VMBO Naar leerweg	Theoretisch	71	2	12
	Gemengd	76	2	10
	Kaderberoepsgericht	71	3	14
	Basisberoepsgericht	76	2	6
VMBO naar sector	Landbouw	72	2	9
	Techniek	78	2	10
	Economie	72	3	11
	Gezondheidszorg	75	3	12
	Intersectoraal	68	3	13
MBO Totaal		74	7	6
BOL Totaal		72	7	7
MBO-BOL 1		83	5	6
MBO-BOL 2		79	6	6
MBO-BOL 2	Landbouw	78	5	1
	Techniek	80	4	5
	Economie	77	6	7
	Gezondheidszorg	81	6	6
MBO-BOL 3		75	6	5
MBO-BOL 3	Landbouw	75	10	2
	Techniek	75	4	2
	Economie	73	7	7
	Gezondheidszorg	79	4	1
	Gedrag en maatschappij	83	5	1
MBO-BOL 4		65	9	8
MBO-BOL 4	Landbouw	53	8	6
	Techniek	65	9	7
	Economie	63	9	10
	Gezondheidszorg	68	7	7
	Gedrag en maatschappij	69	9	8
BBL Totaal		84	5	1
MBO-BBL 1		84	6	5
MBO-BBL 2		87	4	1
MBO-BBL 3		86	4	1
MBO-BBL 4		74	7	2
HBO		72	0	0
HBO	Landbouw	83		
	Onderwijs	77		
	Techniek	71		
	Economie	69		
	Gezondheidszorg	86		
	Gedrag en maatschappij	70		
	Taal en cultuur			
totaal		74	4	13

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2023

Tabel 3. Arbeidsmarkt

		Werkzaam op minimaal eigen niveau	Werkzaam in eigen domein	Aansluiting afgesloten opleiding en huidige functie goed/voldoende	Werkloze beroepsbevolking	Werkloosheid tot eerste baan > 3mnd	Gemiddeld bruto uurloon
		%	%	%	%	%	€
MBO Totaal		79	64	79	3.2	5	15.67
BOL Totaal		78	58	71	4.9	8	14.24
MBO-BOL 1		68	40	68	16.6	18	12.47
MBO-BOL 2		73	45	63	8.6	11	12.30
MBO-BOL 2	Landbouw	68	43	58	6.2	11	10.19
	Techniek	74	47	61	8.0	7	11.89
	Economie	72	42	64	7.5	10	12.25
	Gezondheidszorg	76	48	65	10.0	14	12.88
MBO-BOL 3		74	57	71	4.0	6	14.13
MBO-BOL 3	Landbouw	60	45	62	3.7	5	12.45
	Techniek	73	60	74	2.6	5	13.79
	Economie	70	48	64	5.8	9	13.29
	Gezondheidszorg	79	64	76	2.9	3	15.50
	Gedrag en maatschappij	96	81	94	1.7	3	15.52
MBO-BOL 4		80	63	73	3.4	6	14.78
MBO-BOL 4	Landbouw	73	60	71	3.1	4	12.89
	Techniek	78	61	71	3.9	8	14.84
	Economie	76	47	64	5.1	8	13.25
	Gezondheidszorg	86	73	81	1.4	3	16.49
	Gedrag en maatschappij	87	75	80	2.4	6	15.38
BBL Totaal		81	72	88	0.9	2	17.36
MBO-BBL 1		62	34	75	4.8	9	12.44
MBO-BBL 2		79	62	86	1.3	3	15.55
MBO-BBL 2	Landbouw	68	55	87	0.8	3	13.18
	Techniek	80	64	86	0.9	2	15.34
	Economie	75	50	81	2.2	3	14.22
	Gezondheidszorg	84	70	92	1.5	3	17.72
MBO-BBL 3		76	73	90	0.6	1	17.29
MBO-BBL 3	Landbouw	67	67	89	0.5	0	15.85
	Techniek	71	73	91	0.4	1	17.31
	Economie	68	58	80	1.2	3	14.02
	Gezondheidszorg	85	81	93	0.2	1	18.90
	Gedrag en maatschappij	95	78	96	1.5	3	18.42
MBO-BBL 4		91	82	89	0.5	1	19.27
MBO-BBL 4	Landbouw	75	75	81	1.6	5	17.76
	Techniek	86	80	89	0.6	1	18.72
	Economie	80	63	79	0.8	2	16.30
	Gezondheidszorg	95	89	91	0.3	1	20.88
	Gedrag en maatschappij	94	85	92	0.6	1	18.02
HBO		82	76	77	3.3	8	19.64

Tabel 3. Arbeidsmarkt (vervolg)

		Werkzaam op minimaal eigen niveau	Werkzaam in eigen domein	Aansluiting afgesloten opleiding en huidige functie goed/voldoende	Werkloze beroepsbevolking	Werkloosheid tot eerste baan > 3mnd	Gemiddeld bruto uurloon
		%	%	%	%	%	€
HBO	Landbouw	79	68	75	5.0	9	19.90
	Onderwijs	94	89	86	1.1	2	20.88
	Techniek	85	79	79	3.6	10	19.81
	Economie	82	68	73	4.1	8	19.20
	Gezondheidszorg	81	88	85	1.4	4	21.36
	Gedrag en maatschappij	75	82	79	3.0	7	19.91
	Taal en cultuur	63	63	64	3.6	23	15.29
totaal		80	69	78	3.2	6	17.09

Over de data

1. Het schoolverlatersonderzoek beoogt een monitoringsinstrument te zijn van de transitie van school naar werk over de volle breedte van het onderwijs. Naast instrument voor kwaliteitszorg ten behoeve van onderwijsinstellingen dienen de gegevens vooral als een landelijk representatieve databron, waarvan de maatschappelijke en wetenschappelijke betekenis ligt in het vergroten van het inzicht in de transitie van school naar werk.
2. De cijfers met betrekking tot het hbo hebben betrekking op afgestudeerden van voltijdopleidingen en zijn afkomstig van de HBO-Monitor die het ROA in samenwerking met DESAN Research Solutions onder auspiciën van de Vereniging Hogescholen en in opdracht van de hogescholen uitvoert. Bijna 25.000 respondenten hebben de enquête voor de HBO-Monitor ingevuld. De respons is daarmee 39% van de benaderde afgestudeerden. Voor meer informatie, zie ook www.hbomonitor.nl.
3. De cijfers met betrekking tot vmbo, avo en mbo zijn afkomstig van het Schoolverlatersonderzoek dat het CBS in samenwerking met het ROA uitvoert en hebben betrekking op voltijdopleidingen. Ruim 44.000 respondenten van het vmbo, avo en mbo hebben de vragenlijst ingevuld, wat neerkomt op een aandeel van 28,3% van de bevraagden. Dit is lager dan het verwachte responsaandeel van 31,3% waardoor de resultaten van vooral kleinere groepen minder betrouwbaar zijn.
4. Indien het ongewogen aantal respondenten in een cel in een van de tabellen kleiner is dan 20 worden de cijfers waarop dit aantal betrekking heeft vanwege de betrouwbaarheid niet weergegeven.

5. De enquêtes vonden plaats in het najaar van 2023 onder gediplomeerden en afgestudeerden van het schooljaar 2021-2022.
6. Meer cijfers zijn te vinden via: <https://roastatistics.maastrichtuniversity.nl/>.

Definities

1. Werkloze beroepsbevolking = % dat zich op de arbeidsmarkt aanbiedt (exclusief respondenten die zich als student zien), niet werkzaam (=0 uur) is, op zoek naar werk is en per direct voor werk beschikbaar is.
2. Werkzaam op eigen niveau = respondent geeft aan dat voor het werk dat hij of zij uitvoert minimaal een diploma op het eigen onderwijsniveau vereist is.
3. Werkzaam in eigen domein = respondent geeft aan dat voor het werk dat hij of zij uitvoert de eigen, dan wel een verwante, opleidingsrichting het beste voorbereid.
4. Tevredenheid met functie/Tevredenheid met carrièresppectieven/Voorbereiding op arbeidsmarkt/Voorbereiding op verder leren: Figuren/Tabellen presenteren % dat antwoordcategorie 4 of 5 op een 5-punts Likertschaal afvinkte.

Contactpersoon

Jessie Bakens, j.bakens@maastrichtuniversity.nl

Melline Somers, melline.somers@maastrichtuniversity.nl

Deze factsheet is tot stand gekomen als onderdeel van het Project Onderwijs-Arbeidsmarkt (POA), mede dankzij financiering van NRO (dossiernummer 405-17-900), UWV, S-BB en Randstad.

Colofon

© Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Niets uit deze uitgave mag op enige manier worden verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de directeur van het ROA.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Maastricht University

School of Business and Economics

secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl

www.roa.nl

Vormgeving

ROA secretariaat, Maastricht

oktober 2024

ISSN: 2667-0488